

Alegeri în Republica Moldova, teren de antrenament pentru dezinformarea rusească (AFP)

Înainte alegerilor parlamentare de duminică, 28 septembrie, în Republica Moldova se raspândesc, prin intermediul internetului, videoclipuri truate cu ajutorul inteligenței artificiale și acuzații nefondate la adresa președintei Maia Sandu, ceea ce - apreciază miercuri AFP, citând opiniile unor analiști - transforma țara într-un teren de antrenament pentru dezinformarea rusească, în cadrul războiului informațional al Moscovei împotriva Europei.

Scrutinul este considerat vital pentru viitorul Republicii Moldova, care are în față două cai: una către aprofundarea relațiilor cu Uniunea Europeană și alta către revenirea în orbita Rusiei, după ce și-a obținut în 1991 independența față de fosta Uniune Sovietică.

Până acum, majoritatea sondajelor arată ca Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS) al șefei statului, formațiune pro-europeană aflată la putere din 2021, este cel mai bine cotate, dar are de purtat o luptă grea.

Maia Sandu a acuzat Kremlinul de 'un amestec fără precedent' în alegeri și de finanțarea cu 'sute de milioane de euro' a cumpărării de voturi și a influențării electoratului prin dezinformări.

În urma cu câteva săptămâni, un videoclip 'deepfake', contrafăcut cu instrumentul de inteligență artificială Luma AI - o prezenta pe președinta interpretând o piesă rap în rusă, cu versuri în care o descriau ca pe o conducătoare ineficientă.

Acesta a fost doar unul din multele conținuturi înșelătoare de pe internet, dintr-o campanie de dezinformare cunoscută sub numele de Operațiunea Overlord sau Matrioșka - păpușa rusească în care se ascund alte păpuși, succesiv tot mai mici, arată comunitatea online Antibot4Navalny.

Sandu a fost acuzată fără nicio bază și de schizofrenie, iar PAS - de fraudarea alegerilor.

Pe Telegram circulă afirmații în rusă conform cărora liderii europeni vor să o folosească pe președinta pentru declanșarea unui război în Republica Moldova, impunerea unei dictaturi și trimiterea moldovenilor pe front, împotriva forțelor ruse cu care luptă Ucraina vecină.

Mai multe anchete au indicat implicarea rusească în aceste campanii.

Antibot4Navalny a pus la dispoziția AFP numeroase dovezi de dezinformare răspândite de canale de Telegram cu orientări aliniate cu Kremlinul, apoi preluate de influenceri pe TikTok și pe conturi asemănătoare unor boți (roboți de internet) pe X.

Unele mesaje în engleză pe X imită organizații media străine, cum ar fi AFP sau BBC, și par să vizeze un public internațional, inclusiv pe cei peste un milion de cetățeni moldoveni din diaspora.

Săptămâna aceasta, BBC și-a publicat concluziile despre o rețea secretă finanțată de Rusia care încearcă să perturbe alegerile: rețeaua are legături cu politicianul pro-rus fugar Ilan Șor și se pare că a plătit cetățeni moldoveni pentru a difuza propaganda rusească, generând mesaje false vizualizate de milioane de ori.

Ziarul de Gardă a dezvăluit la începutul lui septembrie că un grup legat de Șor coordonează sute de activități prin grupuri secrete pe Telegram, pentru a crea o avalanșă de propaganda anti-UE pe TikTok și Facebook. Militanții

au fost instruiți online de rusofoni timp de câteva luni, a aratat ancheta respectiva; mulți dintre aceștia au fost ulterior recrutați ca trolli (provocatori online) plătiți de Moscova.

Unii experți considera ca astfel de dezvaluiri nu reprezinta decât o mica parte dintr-o rețea mult mai vasta coordonata de Rusia împotriva Republicii Moldova și în ultima instanța a Europei.

'Din nefericire, Republica Moldova a devenit un teren de antrenament pentru razboiul informațional al Kremlinului în Europa de Est', apreciaza cercetatorul Nicolae Țibrigan de la Academia Româna.

Aceste campanii rusești de dezinformare, expuse și în România, urmaresc - conform opiniilor unor experți - atât apropierea Republicii Moldova de Rusia, cât și destabilizarea Uniunii Europene.

'Obiectivul nu este doar manipularea câtorva voturi, ci erodarea încrederii în procesul democratic', declara profesorul de diplomație digitală Corneliu Bjola de la Universitatea Oxford.

Un purtător de cuvânt al Meta, compania care deține rețeaua Facebook, a declarat ca aceasta 'monitorizeaza situația'. 'Am perturbat deja marea majoritate a activității neautentice identificate în aceste rapoarte', a susținut el într-un e-mail către AFP.

TikTok nu a raspuns solicitarii de a comenta.